

Amsterdam

11 september 2023 | Pagina 11

⌚ 4 min.

Bescheiden idealist had oog voor velen

Ten slotte Leo Mock 1968-2023

HANNELOES PEN

De zeergeleerde rabbijn Leo Mock zag je niet snel zonder boek in zijn hand. Een empathisch man, met een luisterend oor die ruimdenkend oplossingen aandroeg voor mensen die hem om advies vroegen. Mock (55) overleed op 31 augustus aan een hartstilstand.

Mock werd geboren op 11 augustus 1968, als oudste kind in een Amsterdams orthodox-Joods gezin. Zijn vader zette een Joodse uitgeverij op, zijn moeder was cultureel antropoloog, die in Jeruzalem op een studie naar orthodox geworden vrouwen promoveerde. Op zijn zestiende haalde hij zijn vwo, waarna het gezin naar Israël vertrok. Mock studeerde aldaar Joodse geschiedenis aan de universiteit.

In de jaren negentig trok hij met zijn vrouw Yael naar Amsterdam en besloot Oude geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam te studeren. Hij werd er vanaf 1999 tot 2010 docent bij de vakgroep Hebreeuws. Ook onderwees hij vanaf 2005 Talmoed en rabbijnse literatuur aan het Levisson Instituut, een opleiding voor rabbijnen en leraren voor de Liberaal Joodse Gemeente.

Ruimdenkend

Joram Rookmaaker, rabbijn van de Liberaal Joodse Gemeente, kreeg daar les van hem. "Leo was zeergeleerd. Hij kende de teksten vanuit zijn traditionele en orthodoxe achtergrond. Hij was bereid op een liberale opleiding les te geven. Veel mensen blijven binnen hun hokje, Leo niet. Hij was ruimdenkend, linkte de stof aan de moderne tijd en kon met veel humor onderwijzen. Een supergoede leraar."

Mock ging graag de dialoog aan met christelijke groeperingen, zegt Rookmaaker: "Hij was een idealist, geloofde in openheid en verbinding en wilde een betere wereld creëren."

Hij was ook kritisch. Heilige huisjes bestonden niet voor hem. "Over het morele karakter van Israël maakte hij zich zorgen. Hij vond het belangrijk dat de moraal goed bleef."

Leo was een bescheiden man die niet van uiterlijk vertoon hield. Slechts weinigen wisten dat hij rabbijn was. "Hij gebruikte de titel zelf niet eens," zegt Rookmaaker. Zijn goede vriend Naftalie Hershter: "Mensen deelden vertrouwelijke dingen met hem. Leo had begrip en droeg met humor oplossingen aan. Hij was een vertrouwensfiguur met een groot empathisch vermogen."

Mock ging ook gemakkelijk het gesprek aan met seculiere Joden, christenen en moslims. Hij wilde antisemitisme bestrijden en vond dat het Jodendom een positieve boodschap heeft. Die menselijkheid betrof ook zeker de 'buitenwereld'.

"Tijdens het Loofhuttenfeest nodigde hij in zijn loofhut mensen van allerlei gezindten uit," zegt zijn niet-Joodse vriend Eric Ottenheijm, docent Joodse studies aan de Universiteit Utrecht. "Er werd geleerd en gepraat. Zijn huis was dan een soort sjoel. Mock had oog voor iedereen. Hij liep een verkoper van de daklozenkrant niet voorbij zonder wat geld te geven en een praatje te maken."

Leo Mock werd later docent Judaïca aan de universiteit van Tilburg, waar hij in 2015 cum laude promoveerde. Hij was onder meer bestuurslid van het Ojec (Overlegorgaan Joden en Christenen), adviseur Joodse Zaken van het zorgcentrum Beth Shalom en schreef verschillende boeken. Ottenheijm beschrijft hem als 'kwikzilver'. "Altijd in beweging, snel, scherp en immer op zoek naar de kern van een kwestie. Ik heb hem nooit zonder een boek in zijn hand gezien. Zelfs zijn auto lag vol boeken. Zijn hele leven stond in het teken van het Jodendom en de Joodse leer."

Out of the box

Mock, die vier dochters had, stond ook voor gelijkwaardigheid tussen man en vrouw. Zijn oudste dochter Sarai (26): "Papa dacht out of the box binnen de kaders van de Torah. Hij was naast mijn vader ook mijn leraar. Hij leerde ons dat je als vrouw op intellectueel niveau meetelt, ook in de orthodoxe wereld waar de vrouw een beperktere rol heeft. Hij vertelde ons niet achter de algemene mening aan te lopen, maar zelf na te denken. Hij steunde ons ook in onze dromen en wensen, was heel zorgzaam en werkte vaak thuis."

Mock is begraven op de Joodse begraafplaats in Ouderkerk aan de Amstel. Zijn dochters en vrouw doen sinds de begrafenis hardop mee met het kaddisjgebed, wat in de Joodse orthodoxe wereld ongebruikelijk is. "We doen dat in lijn met mijn vaders gedachtegoed," zegt Sarai.

Een Tanzaniaanse straatkrantverkoper die ontdaan was door het overlijden van Mock kwam naar de sjivve, de zevendaagse rouwperiode, om zijn medeleven te betuigen.